

panostaja

Q4

TILINPÄÄTÖS

Marraskuu 2017–lokakuu 2018
13.12.2018

PANOSTAJA OYJ:N TILINPÄÄTÖSTIEDOTE

Gugguu – uusi avaus vähemmistösisjoituksiin

1.8.2018–31.10.2018 (3 kk)

- Granon katsauskauden liikevaihto kasvoi viime tilikauden yritysostojen seurauksena 6 % edellisvuoden vertailukaudesta. Liikevoitto parani 2,6 milj. euroon vertailukauden 1,9 milj. eurosta.
- Liikevaihto kasvoi viidessä yhdeksästä sijoituskohteesta. Kokonaisuutena konsernin liikevaihto kasvoi 22 % ja oli 56,6 milj. euroa (46,4 milj. euroa).
- Liikevoitto parani kuudessa yhdeksästä sijoituskohteesta. Katsauskauden tulokseen sisältyy Helakeskus-segmentin konsernin liikearvon arvonalentumistappio 3,0 milj. euroa ja koko konsernin liikevoitto heikkeni vertailukaudesta ollen 0,2 milj. euroa (0,8 milj. euroa).
- Katsauskauden jälkeen Panostaja hankki merkittävän vähemmistöomistuksen Gugguu Oy:stä ja myi vähemmistöomistuksensa Ecosir Group Oy:stä
- Tulos/osake (laimentamaton) oli -5,1 senttiä (6,8 senttiä).

1.11.2017–31.10.2018 (12 kk)

- Liikevaihto kasvoi viidessä yhdeksästä sijoituskohteessa. Kokonaisuutena konsernin liikevaihto kasvoi 32 % ja oli 199,7 milj. euroa (150,7 milj. euroa).
- Liikevoitto parani kuudessa yhdeksästä sijoituskohteessa ja koko konsernin liikevoitto parani 2,9 milj. eurosta 5,3 milj. euroon.
- Panostaja irtaantui KotiSunista ja kirjasi myynnistä 32,9 miljoonan euron myyntivoiton ennen veroja.
- Panostaja hankki enemmistön Carrot Palvelut Oy:stä sekä Oscar Softwaresta.
- Panostaja maksoi pois kaikki emoyhtiön korolliset velat 22,3 milj. euroa ja teki sopimuksen uudesta 15,0 milj. euron yritysostolimitistä.
- Tulos/osake (laimentamaton) oli 46,2 senttiä (3,5 senttiä).

Voitonjakoehdotus: Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 0,05 euroa osakkeelta.

Toimitusjohtaja Juha Sarsama: Gugguu – uusi avaus vähemmistösisjoituksiin

"Päätimme aktiivisen yrityskauppavuoden kahteen vähemmistöomistuksen yrityskauppaan. Katsauskauden päättymisen jälkeen sijoitimme Gugguu Oy:n osakkeisiin ja Panostajasta tuli yhtiöön merkittävä vähemmistöomistaja. Gugguu on vuonna 2012 perustettu vahvasti kasvava yritys, joka suunnittelee ja valmistaa korkealaatuisia lastenvaatteita ekologisista sekä laadukkaista materiaaleista. Yritys on aloittanut kansainvälistymisen ja tavoitteenamme on vauhdittaa Gugguun kasvua. Gugguu on ensimmäinen sijoituskohteemme, jossa lähdemme mukaan suoraan vähemmistösisjoittajan roolissa. Näemme tämän sijoitusmallin mielenkiintoisena lisänä toimintamallimme ja uskomme sen tarjoavan meille uusia mielenkiintoisia sijoitusmahdollisuuksia.

Katsauskauden päättymisen jälkeen myimme vähemmistöomistuksemme Ecosiristä kansainväliselle omistajaryhmälle. Ecosirille rakennettiin toimiva kansainvälistymisstrategia, jonka toteuttamisen seuraavaa vaihetta uudet omistajat tulevat nyt tukemaan. Panostaja kirjaa myynnistä arviolta noin 1,4 miljoonan euron myyntivoiton ennen veroja marraskuun 2018 tulokseen.

Katsauskaudella Panostajan sijoituskohteiden yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 22 prosenttia. Vahvan kasvun taustalla ovat hankitut uudet sijoituskohteet sekä osin Granon viime tilikaudella tekemien yritysostojen vaikutus. Helakeskuksen liikevaihdon lievä lasku jatkui katsauskaudella edelleen ja katsauskauden aikana kirjassimme Helakeskukselle kohdistetusta liikearvosta 3,0 milj. euron arvonalentumisen, mikä painoi Panostajan katsauskauden liikevoiton 0,2 milj. euroon. Ilman liikearvon alaskirjauksen huomioimista Panostajan katsauskauden liikevoitto kuitenkin parani 2,4 milj. euroa vertailukaudesta. Vertailukaudelle sisältyneiden emoyhtiön yritysjärjestelyihin liittyneiden kulujen lisäksi suurin kannattavuusparannus katsauskaudella toteutui Granossa.

Tulosparannuksesta huolimatta Granon tulos oli kuitenkin odotuksiamme heikompi. Yhtiö on tehnyt onnistuneen muuntautumisen printtiyhtiöstä kokonaisuuksien toimittajaksi, mutta uusien palvelualueiden mahdollisuuksien hyödyntäminen on vielä kesken. Näemme edelleen mahdollisuuksia Granon toiminnan tehostamisessa ja jatkamme toimia kannattavuuden edelleen parantamiseksi. CoreHW:n liikevaihto oli katsauskaudella selvästi kahta edellistä neljännestä parempi mikä heijastui myös yhtiön kannattavuuteen. Jatkamme edelleen yhtiön liikevaihdon palautumisen seurantaa.

Kehitystoimenpiteet sijoituskohteissa jatkuivat. KL-Varaosat aloitti uuden toimipisteen perustamisen Lahteen ja jatkoi näin tulevan kasvun rakentamista. Megaklinikka uudisti brändinsä ja muutti nimensä Hyggaksi. Hygga otti myös merkittävän askeleen omassa kasvustrategiassaan käynnistämällä pilottiprojektin toiminnanohjausjärjestelmän laajentamisesta perusterveydenhuollon puolelle. Uskomme tämän avaavan yhtiölle merkittäviä kasvumahdollisuuksia uudella markkinalla. CoreHW:n omien tuotteiden kehitys on edennyt suunnitellusti ja alustavat testitulokset ovat erittäin lupaavia.

Panostajan taloudellisena tavoitteena oli kumulatiivinen osakekohtainen tulos 0,80 euroa viisivuotiskaudella 2014-2018. Tämä päättynyt neljännes oli tavoitekauden viimeinen etappi ja kumulatiiviseksi osakekohtaiseksi tulokseksi muodostui 0,80 euroa. Viisi vuotta sitten asetettu tavoite saavutettiin.

Yrityskaupparakkinan aktiivisuus on jatkunut katsauskaudella hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on ollut vilkasta. Markkinat tarjoavat edelleen mahdollisuuksia sekä valikoiduille uusille hankinnoille että irtaantumisille ja tulemme jatkamaan yrityskaupparakkinamahdollisuuksien kartoittamista aktiivisesti.

Tiedotimme tilikauden lopussa, että tulen jäämään pois toimitusjohtajan tehtävästä 31.12.2018. Nykyinen varatoimitusjohtajamme Tapio Tommila jatkaa seuraajanani ensi vuoden alusta. Olen varma, että Panostaja jatkaa entistä parempana Tapion johdolla ja olen todella innostunut jatkamaan työtä tutun teamin kanssa uudessa roolissani sijoitusjohtajana keskittyen uusien sijoituskohteiden kartoittamiseen ja nykyisten sijoitustemme kehittämiseen.”

Sijoituskohteet 3 kuukautta

Grano

Grano on Suomen johtava sisältö- ja markkinointipalveluyhtiö

Granon katsauskauden liikevaihto oli 35,7 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen oli 6 %. Syy liikevaihdon kasvuun on edellisellä tilikaudella hankittu Lönnberg Painot Oy, joka sisältyy vertailukaudelle vain 2 kk:n ajalta. Granon neljännen neljänneksen liikevoitto oli 2,6 milj. euroa, missä kasvua vertailukauteen on 0,7 milj. euroa. Vertailukauden tulokseen sisältyy 0,5 milj. euroa yrityshankintojen kustannuksia sekä YT-kuluvarausta 0,4 milj. euroa.

Katsauskaudella markkinoiden kysyntätilanteessa eri palvelujen kesken oli edelleen merkittäviä eroja. Liiketoiminnoista suurkuva, pakkaukset ja markkinointilogistiikka kehittyivät katsauskaudella hyvin. Myös digitaalisten palveluiden kysyntä on ollut vahvaa. Painopalvelut sen sijaan ovat edelleen vähentyneet ja asiakkaat ovat osin korvanneet paino- ja tulostustuotteita digitaalisilla palveluilla. Myös rakentamisen palveluissa paperitulostaminen on vähentynyt, mutta SokoPro –aineistopankin myynti on puolestaan kehittynyt hyvin. Grano lanseerasi syksyn FinnBild-messuilla uuden version SokoPro-aineistopankista.

Lokakuussa 2017 päättyneiden yhteistoimintaneuvottelujen kulusäästöt paransivat neljännen neljänneksen tulosta. Yhtiö on kuitenkin jatkanut Sisältö palveluna -strategian toteuttamista ja tunnettuuden lisäämistä, mikä osaltaan on kasvattanut henkilömäärää ja mm. markkinointikustannuksia.

Yhtiö hankki katsauskaudella liiketoimintakaupalla Kuopiosta Arsmat Oy:n liiketoiminnot.

Katsauskauden jälkeen Granon toimitusjohtaja Jaakko Hirvonen ilmoitti luopuvansa toimitusjohtajan tehtävistä eläkkeelle siirtyäkseen. Yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi on 10.12. alkaen nimitetty Mikko Moilanen.

M€	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18-10/18	8/17-10/17	11/17-10/18	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	35,7	33,6	136,6	105,3
Liikevoitto, milj. euroa	2,6	1,9	8,4	6,3
Korolliset nettovelat	59,1	55,8	59,1	55,8
Panostajan omistusosuus	52,8 %			

KL-Varaosat

KL-Varaosat on MB-, BMW- ja Volvo-autovaraosien tukkukauppa ja jälleenmyyjä

KL-Varaosien katsauskauden liikevaihto oli 3,8 milj. euroa, jossa kasvua vertailukauteen oli 4 %. Katsauskauden liikevoitto toteutui vertailukauden tasolla 0,3 milj. eurossa.

Kysyntätilanne on ollut yleisesti hyvä. Syyskuussa kysyntä oli odotuksia hieman heikompi, mutta lokakuussa kysyntä piristyi. Pohjoisessa jo syyskuun lopulla alkanut renkaanvaihtosesonki aktivoi taas auton muuhunkin huoltoon. Markkinanäkymä on säilynyt hyvänä ja kysynnän kasvua on näkyvissä.

Yhtiö jatkaa toimintansa laajentamista ja perustaa uuden toimipisteen Lahteen. Uuden toimipisteen perustaminen aloitettiin lokakuun alussa ja Lahden toimipiste aloittaa toimintansa uuden tilikauden ensimmäisellä neljänneksellä. Myös korjaamokumppaniverkoston laajentumista on jatkettu sekä vahvistettu digitaalisen markkinoinnin ja digitaalisten palveluiden kehitysresursseja.

M€	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18-10/18	8/17-10/17	11/17-10/18	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	3,8	3,6	14,4	13,5
Liikevoitto, milj. euroa	0,3	0,3	1,2	1,0
Korolliset nettovelat	-0,3	0,6	-0,3	0,6
Panostajan omistusosuus	75,0 %			

Selog

Selog on Suomen suurin sisäkattomateriaalien tukkuliike

Selogin katsauskauden liikevaihto oli 2,6 milj. euroa, jossa pudotusta vertailukauden tasosta oli 0,2 milj. euroa. Liikevoitto oli 0,4 milj. euroa, jossa alkutilikautta koskevien takautuvien oikaisuiden takia parannusta vertailukauteen 0,1 milj. euroa. Operatiivinen tulos oli vertailukauden tasolla.

Yhtiön neljännen neljänneksen liikevaihto toteutui avainhenkilövaihdokset huomioiden kohtuullisesti. Arvio sisäkattomateriaalien kehityksen osalta alkaneelle vuodelle on positiivinen ja kysyntätilanteen arvioidaan jatkuvan hyvänä. Vuodenvaihteelle suunnitelluissa asennustöissä on kuitenkin nähtävissä viivästyksiä, mikä voi vaikuttaa sisäkattomateriaalitöiden etenemiseen.

Yhtiön uusi toimitusjohtaja Reijo Siekkinen on aloittanut syyskuun lopussa. Myös myynnin korvausrekrytoinnit on saatu tehtyä ja katsauskauden päättymisen jälkeen on aloittanut kaksi uutta myyjää.

M€	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18-10/18	8/17-10/17	11/17-10/18	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	2,6	2,8	9,4	10,8
Liikevoitto, milj. euroa	0,4	0,3	0,8	0,8
Korolliset nettovelat	0,9	0,0	0,9	0,0
Panostajan omistusosuus	100,0 %			

Helakeskus

Helakeskus on kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa

Helakeskuksen katsauskauden liikevaihto oli 2,1 milj. euroa, jossa laskua vertailukauteen 6 %. Myös operatiivinen liikevoitto heikkeni vertailukauden tasosta ja oli 0,1 milj. euroa. Raportoituun -2,9 milj. euron liikevoittoon sisältyy 3,0 milj. euron suuruinen konserniliikearvon arvonalentumistappio.

Yleinen markkinatilanne on edelleen hyvällä tasolla vaikkakin pientä kysynnän hiipumista on ollut havaittavissa. Projektikauppa muodostaa edelleen suuren osan myynnin kokonaisvolyymistä. Lyhyen aikavälin markkinatilanne jatkuu edelleen kohtuullisen hyvänä. Kova kilpailu jatkuu etenkin projektikaupassa ja asiakaskohtaiset kysyntätilanteet vaihtelevat paljon.

M€	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18-10/18	8/17-10/17	11/17-10/18	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	2,1	2,3	8,2	8,9
Liikevoitto, milj. euroa	-2,9	0,2	-2,7	0,5
Korolliset nettovelat	4,9	5,5	4,9	5,5
Panostajan omistusosuus	100,0 %			

Hygga (ent. Megaklinikka)

Hygga tarjoaa hammashoitoa ja terveydenhoidon toimintaohjausta uudella toimintakonseptilla

Hyggan katsauskauden liikevaihto 1,3 milj. euroa oli vertailukauden tasolla. Liikevoitto parani vertailukauden -0,2 milj. eurosta 0,0 milj. euroon.

Yhtiö toteutti katsauskaudella ison brändiuudistuksen, missä yhteydessä yhtiön nimi vaihtui Megaklinikasta Hyggaksi. Brändimuutokseen ja siihen liittyviin markkinointipanostuksiin liittyvät kulut rasittivat katsauskauden tulosta.

Klinikkaliiketoiminnan osalta markkinatilanne on ollut edelleen haastava eikä markkinatilanteessa ole näkyvissä merkittäviä muutoksia. Klinikkaliiketoiminnassa on jatkossa tarkoitus panostaa uudella kuukausiohjelmalla erityisesti ennaltaehkäisevään ja esteettiseen suunterveydenhuoltoon

Oman toiminnanohjausjärjestelmän lisensoinnin ympärille rakennettu palveluliiketoiminta on kehittynyt hyvin, vaikka markkinatilanne onkin kilpailijoiden tuomien hintapaineiden vuoksi muuttunut entistä haastavammaksi. Yhtiö onnistui omalla kilpailijoita laajemmalla palvelutarjonnalla uusimaan kaikki katkolla olleet sopimukset suomalaisten julkisen puolen asiakkaiden kanssa. Katsauskauden lopussa yhtiö sai myös uuden suunterveydenhuollon asiakkuuden. Myös myyntiponnistelut Ruotsin julkisen sektorin asiakkaisiin ovat edenneet.

Katsauskaudella käynnistettiin Rauman kaupungin kanssa pilottiprojekti yhtiön toiminnanohjausratkaisun laajentamisesta perusterveydenhuoltoon. Projektin myötä yhtiöllä on mahdollisuus laajentaa toimintaansa uudelle markkinalle ja näin merkittävästi lisätä kasvumahdollisuuksiaan.

M€	3 kk 8/18-10/18	3 kk 8/17-10/17	12 kk 11/17-10/18	12 kk 11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	1,3	1,3	5,4	6,0
Liikevoitto, milj. euroa	0,0	-0,2	-0,2	-1,6
Korolliset nettovelat	6,1	5,9	6,1	5,9
Panostajan omistuosuus	79,8 %			

Heatmasters

Heatmasters tarjoaa metallien lämpökäsittelypalveluita ja -teknologiaa

Heatmastersin katsauskauden liikevaihto 1,3 milj. euroa oli selvästi alle vertailukauden tason. Liikevaihdon laskusta huolimatta liikevoitto kuitenkin parani vertailukauden 0,0 milj. eurosta 0,2 milj. euroon.

Kysyntä Suomen lämpökäsittelypalveluissa oli katsauskaudella kohtuullisella tasolla. Vertailukaudella isot seisakit ajoittuivat loppuvuoteen, ja niistä johtuen katsauskauden liikevaihto jäi vertailukaudesta. Myöskään uunituspalveluiden osalta ei päästy edellisvuoden volyymeihin.

Puolassa neljännellä neljänneksellä oli hyvä työkuorma ja isoja projekteja, mutta uunituspalveluissa oli melko hiljaista. Puolan kustannusrakennetta kyetään alkaneena vuonna alentamaan muutolla uusiin tehokkaampiin tiloihin ja edullisempaan sähkösopimukseen, joilla kiinteitä kuluja pystytään alentamaan merkittävästi.

Katsauskaudella laiteliiketoiminnan kysyntä oli heikkoa eikä uunikauppoja vertailukauden tapaan saatu.

Yhtiö tulee jatkossa uuden palvelukonseptinsa myötä tarjoamaan asiakkaille kumppanien avulla lämpökäsittelyn ympärille optimoituja palvelupaketteja.

Kysyntätilanteen arvioidaan edelleen jatkuvan tyydyttävällä tasolla. Kausiluontoisesti palveluiden kysyntä hiljenee talveksi.

M€	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18-10/18	8/17-10/17	11/17-10/18	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	1,3	1,8	4,8	5,3
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	0,0	0,2	-0,2
Korolliset nettovelat	0,4	0,9	0,4	0,9
Panostajan omistusosuus	80,0 %			

CoreHW

CoreHW tarjoaa korkean lisäarvon RF IC -suunnittelupalveluita

Yhtiö on yhdistelty Panostaja-konserniin 1.9.2017 alkaen, joten vertailutiedot ovat vain kahdelta kuukaudelta. Yhtiön liikevaihto oli katsauskaudelta 1,1 milj. euroa ja liikevoitto 0,0 milj. euroa.

Yhtiön palveluiden kysyntätilanne on katsauskaudella jatkunut hyvänä. Edelleen kuitenkin suurten asiakasprojektien sopimusneuvottelut ja päätökset ovat viivästyneet. Useita asiakasprojekteja on silti voitettu ja yhtiön liikevaihto olikin katsauskaudella selvästi kahta edellistä neljänneistä parempi.

Yhtiön kysyntätilanteen odotetaan jatkuvan hyvänä. 5G- ja IoT -markkinoilla jatkuu globaalisti voimakkaat investoinnit ja kysyntä. Tiettyjen merkittävien alkuvuoden asiakasprojektien kotiutumiseen liittyy kuitenkin vielä epävarmuutta.

Omien tuotteiden kehitys on edennyt suunnitelmien mukaan. Ensimmäiset omat mikropiirituotteet ovat laboratoriotestauksessa ja alustavat tulokset ovat erittäin lupaavia.

M€	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18-10/18	8/17-10/17	11/17-10/18	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	1,1	1,0	3,7	1,0
Liikevoitto, milj. euroa	0,0	0,0	-0,6	0,0
Korolliset nettovelat	3,5	2,3	3,5	2,3
Panostajan omistusosuus	63,0 %			

Carrot

Carrot tarjoaa henkilöstövuokraus-, rekrytointi- ja ulkoistuspalveluita

Carrotin katsauskauden liikevaihto oli 6,3 milj. euroa ja liikevoitto 0,1 milj. euroa. Carrotin tulos on yhdistelty Panostaja-konserniin 1.5.2018 alkaen, eikä siitä siten ole vielä vertailutietoja. Yrityskaupan liikearvon kohdennuksesta seuranneet poistot (PPA-poistot) 0,1 milj. rasittavat yhtiön liikevoittoa.

Katsauskaudella markkinoiden kysyntätilanne on säilynyt hyvänä. Monilta osin kasvun rajoitteena on enemminkin työntekijäresurssien saatavuus kuin asiakaskysyntä. Myös aiemmat vaihdokset yhtiön organisaatiossa Pirkanmaalla ja Uudellamaalla ovat heijastuneet myyntiin. Näkymät ovat edelleen hyvät, mutta rakennussektorin kausivaihtelut tulevat heikentämään myyntiä talvikaudella.

Carrotin missiona on olla sekä työntekijöilleen että asiakkailleen välittävä ja turvallinen kumppani kaikissa työelämän vaiheissa. Carrotin toiminnan keskiössä on työntekijöiden jatkuva henkilökohtainen tukeminen ja kehittäminen. Carrot työllistää päivittäin noin 800 työntekijää asiakasyrityksissä pääasiassa teollisuuden (44 % liikevaihdosta), rakentamisen (23 %) ja logistiikan (16 %) toimialoilla.

Henkilöstöpalvelumarkkinan koko on arviolta noin 2,2 miljardia euroa. Markkina on kasvanut viimevuodet 9-10 % vuodessa ja markkinan arvioidaan jatkavan hyvää kasvuaan myös lähivuodet. Historiallisesti markkinan kasvu on ollut sidoksissa BKT:n kehitykseen ja merkittävät muutokset makrotalouteen aiheuttavat tyypillisesti suurta volatiliiteettia vuokratyön käyttöön.

Asenteet vuokratyötä kohtaan ovat kohentuneet selvästi ja vuokratyön hyödyntäminen on kasvussa. Vuokratyön yleisyys on Suomessa hieman Euroopan keskiarvoa alhaisemmalla tasolla ja selvästi alhaisemmalla tasolla kuin niissä Euroopan maissa, missä vuokratyövoiman hyödyntäminen on laajamuotoisinta. Vuokratyön yleisyyden odotetaan kehittyvän suotuisasti lähivuodet. Myös työn olemuksen muutos enemmän projektiluontoiseksi ja teknologian mahdollistamat erilaiset työnteon muodot ovat keskeisiä markkinaa vaikuttavia trendejä.

Carrot panostaa vahvasti kasvuun ja yhtiötä ollaan valmistelemassa liiketoiminnan huomattavaan kasvattamiseen. Carrotilla on käynnissä sisäisiä kehityshankkeita hallinnon keskittämiseen ja toimintatapojen yhtenäistämiseen, joilla mahdollistetaan valtakunnallisella tasolla tehokkaammat palvelut. Myös uusia avainhenkilöitä ollaan rekrytoitu kasvua tukemaan. Orgaanisen kasvun lisäksi yritysostot ovat olennainen osa Carrotin kasvustrategiaa. Kiinnostavina epäorgaanisen kasvun mahdollisuuksina nähdään alueellinen laajentuminen ostamalla pienempiä toimijoita sekä strateginen laajentuminen uusiin palveluihin. Kasvun myötä Carrotin tavoitteena on luoda entistäkin parempi kyky palvella työntekijöitään kaikissa työelämän vaiheissa. Carrotin tavoitteena on yli 100 milj. euron liikevaihto.

M€	3 kk 8/18-10/18	3 kk 8/17-10/17	12 kk 11/17-10/18	12 kk 11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	6,3		13,0	
Liikevoitto, milj. euroa	0,1		-0,1	
Korolliset nettovelat	4,1		4,1	
Panostajan omistuosuus	63,0 %			

Oscar Software

Oscar Software tarjoaa toiminnanohjausjärjestelmiä ja taloushallinnon palveluita

Oscar Softwaren katsauskauden liikevaihto oli 2,3 milj. euroa ja liikevoitto 0,1 milj. euroa. Oscar Softwaren tulos on yhdistelty Panostaja-konserniin 1.5.2018 lähtien eikä siitä siten ole vielä vertailutietoja.

Yrityskaupan liikearvon kohdennuksesta seuranneet poistot (PPA-poistot) 0,1 milj. euroa rasittavat yhtiön liikevoittoa.

Kysyntä yhtiön palveluille on katsauskaudella jatkunut hyvällä tasolla ja kysyntätilanteen arvioidaan jatkuvan hyvänä. Osin on kuitenkin nähtävissä, että asiakkaiden toiminnanohjausjärjestelmän hankintapäätökset viivästyvät, kun vahvasta taloustilanteesta johtuen asiakkailta on suuret tilauskannat ja resurssit sidottu. Tarve toimintojen kehittämiseen ja digitalisaation hyödyntämiseen on kuitenkin olemassa.

Vahva taloustilanne heijastuu myös työvoiman saantiin ja pysyvyyteen. Yhtiö on katsauskauden aikana tehnyt rekrytointeja tulevaa kasvua varten.

M€	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18-10/18	8/17-10/17	11/17-10/18	11/16-10/17
Liikevaihto, milj. euroa	2,3		4,4	
Liikevoitto, milj. euroa	0,1		0,1	
Korolliset nettovelat	5,1		5,1	
Panostajan omistusosuus	55,0 %			

TALOUDELLINEN KEHITYS 1.11.2017-31.10.2018

M€	Q4	Q4	12 kk	12 kk
	8/18- 10/18	8/17- 10/17	11/17- 10/18	11/16- 10/17
Liikevaihto, milj. euroa	56,6	46,4	199,7	150,7
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	0,8	5,3	2,9
Tulos ennen veroja, milj. euroa	-0,8	0,2	2,7	1,2
Tilikauden tulos, milj. euroa	-1,6	5,3	27,1	6,9
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, €	-0,05	0,07	0,46	0,04
Oma pääoma / osake, €	1,01	0,59	1,01	0,59
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	4,3	7,8	8,2	15,6

ELOKUU 2018 – LOKAKUU 2018

Katsauskauden liikevaihto kasvoi 22 % ja oli 56,6 milj. euroa (46,4 milj. euroa). Yrityssostojen vaikutus 10,2 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 11,2 milj. euroa. Viennin osuus liikevaihdosta oli 1,8 milj. euroa eli 3,1 % (1,6 milj. euroa eli 3,3 %). Liikevaihto kasvoi viidessä yhdeksästä sijoituskohteesta.

Liikevoitto heikkeni ollen 0,2 milj. euroa (0,8 milj. euroa). Liikevoitto parani kuudessa sijoituskohteessa yhdeksästä. Liikevaihdon ja liikevoiton kehitystä on kommentoitu sijoituskohteesta.

Katsauskauden tulosta rasittaa Helakeskus-segmentin konsernin liikearvon arvonalentumistappio 3,0 milj. euroa. Katsauskauden tulos oli -1,6 milj. euroa (5,3 milj. euroa).

MARRASKUU 2017 – LOKAKUU 2018

Katsauskauden liikevaihto kasvoi 32 % ja oli 199,7 milj. euroa (150,7 milj. euroa). Yrityssostojen vaikutus 48,9 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 51,8 milj. euroa. Viennin osuus liikevaihdosta oli 6,1 milj. euroa eli 3,1 % (5,1 milj. euroa eli 3,4 %). Liikevaihto kasvoi viidessä yhdeksästä sijoituskohteesta.

Liikevoitto parani 2,9 milj. eurosta 5,3 milj. euroon. Liikevoitto parani kuudessa sijoituskohteessa yhdeksästä. Liikevoittoa rasittaa Helakeskus-segmentin konsernin liikearvon arvonalentumistappio 3,0 milj. euroa. Liikevaihdon ja liikevoiton kehitystä on kommentoitu sijoituskohteesta.

Katsauskauden tulos oli 27,1 milj. euroa (6,9 milj. euroa). Myytyjen liiketoimintojen tulokseen on kirjattu KotiSunin marras- joulukuun tulos sekä KotiSunin myynnin myyntivoitto ennen veroja 32,9 milj. euroa sekä myyntiin liittyvä verokulu 7,2 milj. euroa.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on katsauskaudella kirjattu 1,3 milj. euron arvonlisäverojen palautukseen liittyvä saaminen. Tilikaudelta 1.11.2014-31.10.2017 Panostaja Oyj on verohallinnon päätökseen perustuen jättänyt arvonlisäverotuksessa vähentämättä ostoihin sisältyvät arvonlisäverot. Hallinto-oikeus kumosi Verohallinnon päätökset ja katsoi, että Panostaja Oyj:llä on täysimääräinen vähennysoikeus yleiskuluista ja muista kuluista, joilla on katsottava olevan suora ja välitön yhteys yhtiön harjoittamaan vähennykseen oikeuttavaan liiketoimintaan.

Vertailukaudella myytyjen liiketoimintojen tuloslaskelma on erotettu jatkuvien liiketoimintojen tuloslaskelmasta ja niiden tulos on esitetty erikseen kohdassa Tulos myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista IFRS:n mukaisesti. Myytyjen ja lopetettujen liiketoimintojen vertailukauden tuloksessa on esitetty KotiSun-segmentin sekä Takoma-segmentin tulokset yhteensä 0,6 milj. euroa. Ennen myytyjen ja lopetettujen liiketoimintojen erottamista tuloslaskelmassa jatkuvista liiketoiminnoista konsernin vertailukauden liikevaihto oli 193,2 milj. euroa ja liikevoitto 9,5 milj. euroa

Liikevaihdon jakautuminen

segmenteittäin
M€

	Q4	Q4	12 kk	12 kk
	8/18- 10/18	8/17- 10/17	11/17- 10/18	11/16- 10/17
Liikevaihto				
Grano	35,7	33,6	136,6	105,3
KL-Varaosat	3,8	3,6	14,4	13,5
Selog	2,6	2,8	9,4	10,8
Helakeskus	2,1	2,3	8,2	8,9
Hygga	1,3	1,3	5,4	6,0
Heatmasters	1,3	1,8	4,8	5,3
CoreHW	1,1	1,0	3,7	1,0
Carrot	6,3		13,0	
Oscar Software	2,3		4,4	
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	-0,1	0,0	-0,2	-0,1
Konserni yhteensä	56,6	46,4	199,7	150,7

**Liikevoiton jakautuminen
segmenteittäin**

	Q4	Q4	12 kk	12 kk
	8/18-	8/17-	11/17-	11/16-
Liikevoitto	10/18	10/17	10/18	10/17
Grano	2,6	1,9	8,4	6,3
KL-Varaosat	0,3	0,3	1,2	1,0
Selog	0,4	0,3	0,8	0,8
Helakeskus	-2,9	0,2	-2,7	0,5
Hygga	0,0	-0,2	-0,2	-1,6
Heatmasters	0,2	0,0	0,2	-0,2
CoreHW	0,0	0,0	-0,6	0,0
Carrot	0,1		-0,1	
Oscar Software	0,1		0,1	
Muut	-0,5	-1,7	-1,8	-4,0
Konserni yhteensä	0,2	0,8	5,3	2,9

Panostaja-konsernin liiketoiminta raportoidaan katsauskaudella kymmenessä segmentissä, jotka ovat Grano, Selog, Helakeskus, KL-Varaosat, Heatmasters, Hygga, CoreHW, Carrot, Oscar Software sekä Muut (emoyhtiö ja osakkuusyhtiöt).

Muut-segmentissä raportoi emoyhtiön lisäksi katsauskaudelta kaksi osakkuusyhtiötä Ecosir Group Oy ja Spectra Yhtiöt Oy. Raportoitavien osakkuusyhtiöiden liiketoiminta on kehittynyt positiivisesti ja osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus katsauskaudella oli 0,3 milj. euroa (0,2 milj. euroa), joka esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa liikevoiton alapuolella. Katsauskaudella Panostaja myi osuutensa vähemmistöosajituksia tekevästä pääomasijoitusyhtiö Juuri Partners Oy:stä.

HENKILÖSTÖ

	31.10.2018	31.10.2017	Muutos
Henkilöstö keskimäärin	1 927	1 622	19 %
Henkilöstö katsauskauden lopussa	2 043	1 810	13 %

Henkilöstö segmenteittäin katsauskauden lopussa

	31.10.2018	31.10.2017	Muutos
Grano	1 128	1 122	1 %
KotiSun	0	422	-100 %
KL-Varaosat	52	48	8 %
Selog	13	14	-7 %
Helakeskus	20	23	-13 %
Hygga	77	84	-8 %
Heatmasters	39	43	-9 %
CoreHW	48	45	7 %
Carrot	539		
Oscar Software	118		
Muut	9	9	0 %
Konserni yhteensä	2 043	1 810	13 %

Carrotin henkilöstömäärä kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna.

Katsauskauden lopussa Panostaja-konserni työllisti 2 043 henkilöä ja keskimäärin 1 927 henkilöä katsauskauden aikana. Panostaja jatkoi katsauskaudella henkilöstön kehittämistä strategian mukaisesti.

INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Tilikauden kauden aikana Panostaja on maksanut pois kaikki emoyhtiön korolliset velat 22,3 milj. euroa ja tehnyt sopimuksen uudesta 15,0 milj. euron yritysostolimiitistä. Yritysostolimiitistä voidaan nostaa kolmen vuoden mittaisia luottoja emoyhtiölle yritysostojen rahoittamiseen. Uusi yritysostolimiitti korvaa aiemman yritysostolimiitin.

Emoyhtiön rahat ja rahoitusarvopaperit sekä likvidit rahasto-osuudet olivat 14,1 milj. euroa. Emoyhtiöllä on käytössään koko 15,0 milj. euron yritysostolimiitti yritysostojen toteuttamista varten. Emoyhtiön korolliset velat olivat 0,0 milj. euroa.

Liiketoiminnan kassavirta heikkeni ja oli 8,2 milj. euroa (15,6 milj. euroa). Maksuvalmius säilyi hyvänä. Konsernin rahavarat olivat 19,3 milj. euroa (19,5 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 58,1 milj. euroa (88,5 milj. euroa). Nettovelkaantumisaste laski ja oli 69,0 (137,5 %). Nettovelkaantumisaste laski tilikauden aikana merkittävästi tammikuussa toteutetun KotiSun -irtaantumisen seurauksena. Omavaraisuusasteen nousuun vaikutti KotiSun -irtaantumisen lisäksi myös tilikauden aikana toteutettu emoyhtiön kaikkien korollisten velkojen poismaksu. Konsernin nettorahoituskulut katsauskaudella olivat -3,0 milj. euroa (-2,0 milj. euroa), eli 1,5 % (1,3 %) liikevaihdesta.

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat katsauskaudella 23,5 milj. euroa (39,0 milj. euroa), eli 11,8 % (25,8 %) liikevaihdesta. Investoinnit kohdistuivat pääasiassa aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä yrityshankintoihin.

Rahoitusasema M€

	31.10.2018	31.10.2017
Korolliset velat	82,5	111,6
Korolliset saamiset	5,1	3,5
Rahavarat	19,3	19,5
Korolliset nettovelat	58,1	88,6
Oma pääoma (emoyhtiön osakkeenomistajille sekä määräysvallattomille kuuluva oma pääoma)	84,2	64,5
Nettovelkaantumisaste %	69,0	137,5
Omavaraisuusaste %	40,4	28,8

KONSERNIRAKENTEN MUUTOKSET

Oscar Software

Panostaja sijoitti toiminnanohjausjärjestelmiä ja taloushallinnon palveluita pk-yrityksille tarjoavaan Oscar Software Holdings Oy:öön. Kaupan jälkeen Panostaja omistaa 55 % järjestelyssä muodostuvasta kokonaisuudesta yhtiön johdon ja avainhenkilöiden jatkaessa merkittävinä vähemmistöomistajina. Oscar Software muodostaa Panostajalle uuden sijoituskohteen. Oscar Softwaren luvut on yhdistelty Panostaja-konserniin 1.5.2018 lähtien.

Carrot

Panostaja sijoitti henkilöstöpalvelualan kasvuun ja allekirjoitti 20.4.2018 sopimuksen henkilöstövuokraus-, rekrytointi- ja ulkoistuspalveluita tarjoavan Carrot Palvelut Oy:n osakekannan ostosta. Kaupan jälkeen Panostaja omistaa 63 % järjestelyssä muodostuvasta kokonaisuudesta. Carrotin tase on yhdistelty Panostaja -konserniin 30.4.2018 lähtien ja tulos on yhdistelty 1.5.2018 alkaen.

KotiSun

Panostaja myi yhdessä muiden KotiSun Groupin omistajien kanssa koko KotiSun Group Oy:n osakekannan CapManin hallinnoimalle CapMan Buyout X -rahastolle. Kaupassa CapManista tuli KotiSun Groupin pääomistaja yhdessä Suomen Teollisuussijoitus Oy:n ja työeläkevakuutusyhtiö Varman kanssa.

OSAKEKURSSIN KEHITYS JA OSAKKEENOMISTUS

Panostaja Oyj:n osakkeen päätöskurssi vaihteli tilikauden aikana 0,88 euron (alin noteeraus) ja 1,21 euron (ylin noteeraus) välillä. Osakkeiden osakevaihto tarkastelujaksolla oli 9.374.954 kappaletta, mikä edustaa 18,0 % osakekannasta. Osakkeen lokakuun 2018 päätöskurssi oli 1,00 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo lokakuun 2018 lopussa oli 52,1 milj. euroa (47,5 milj. euroa). Yhtiöllä oli lokakuun 2018 lopussa 4.487 osakkeenomistajaa (4.095).

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys

	4Q/2018	4Q/2017	1-4Q/2018	1-4Q/2017
Vaihdetut osakkeet, 1 000 kpl	1 075	2 071	9 375	7 864
% osakekannasta	2,1	2,4	18,0	15,1

Osake	31.10.2018	31.10.2017
Osakkeita yhteensä, 1 000 kpl	52 533	52 533
Omat osakkeet, 1 000 kpl	391	471
Päätöskurssi	1,00	0,91
Markkina-arvo, milj. euroa	52,1	47,5
Osakkeenomistajia	4 487	4 095

10 suurinta osakkeenomistajaa (kpl)	31.10.2018	31.10.2017
TREINDEX OY	6 186 200	6 186 200
KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ ILMARINEN	4 259 000	4 259 000
KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ FENNIA	3 468 576	3 468 576
OP-HENKIVAKUUTUS OY	3 231 483	1 318 347
KOSKENKORVA MAIJA	2 847 542	2 847 542
KOSKENKORVA MATTI	2 658 903	2 658 903
KOSKENKORVA MAUNO	1 340 769	1 340 769
KOSKENKORVA MIKKO	1 286 055	1 286 055
JOHTOPANOSTUS OY	1 030 000	1 030 000
MALO HANNA	982 207	982 207

HALLINTO JA YHTIÖKOKOUS

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 1. helmikuuta 2018 Tampereella. Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin viisi (5), ja valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvälle toimikaudelle hallitukseen valittiin uudelleen Jukka Ala-Mello, Eero Eriksson, Mikko Koskenkorva, Tarja Pääkkönen sekä uutena jäsenenä Kalle Reponen.

Tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Markku Launis toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä 2019. Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on ilmoittanut, että päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Lauri Kallaskari.

Yhtiökokous vahvisti esitetyn tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.11.2016 – 31.10.2017 ja päätti, että päättyneeltä tilikaudelta osakkeenomistajille maksetaan osinkoa 0,04 euroa osakkeelta.

Lisäksi yhtiökokous päätti, että hallitus valtuutetaan päättämään harkintansa mukaan mahdollisesta varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona tai pääomanpalautuksena sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Valtuutuksen perusteella tehtävän varojenjaon enimmäismäärä on yhteensä 4 700 000 euroa. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista edellä mainittuun varojenjakoön liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkamiseen saakka. Yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten palkkiot pidetään ennallaan ja että valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvältä toimikaudelta hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiona 40 000 euroa ja hallituksen muille jäsenille kullekin 20 000 euroa. Lisäksi yhtiökokous päätti, että noin 40 % hallituksen jäsenille maksettavista palkkiosta maksetaan hallitukselle annetun osakeantivaltuutuksen perusteella antamalla hallituksen jäsenille yhtiön osakkeita, mikäli hallituksen jäsen ei yhtiökokouspäivänä omista yli yhtä prosenttia (1 %) yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli hallituksen jäsenen omistusosuus yhtiökokouspäivänä on yli yksi prosentti (1 %) yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana. Yhtiökokous päätti edelleen, että hallituksen jäsenten

matkakulut korvataan Verohallinnon vahvistaman kulloisenkin matkakorvausperusteen enimmäismäärän mukaisena.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä siten, että hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 5 200 000 osaketta, mikä vastaa noin 9,9 % yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia hankintapäivänä NASDAQ Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä muodostuvaan hintaan tai muuten markkinoilla muodostuvaan hintaan. Hallitus päättää, miten omia osakkeita hankitaan. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen). Valtuutus kumoaa edellisessä varsinaisessa yhtiökokouksessa 31.1.2017 annetun omien osakkeiden hankintaa koskevan valtuutuksen. Valtuutus on voimassa 1.8.2019 saakka.

Yhtiön hallitus piti välittömästi yhtiökokouksen päätyttyä järjestäytymiskokouksen, jossa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Ala-Mello ja varapuheenjohtajaksi Eero Eriksson.

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Katsauskauden päättyessä Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5 568 681,60 euroa. Osakkeiden lukumäärä on yhteensä 52 533 110 kappaletta.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä katsauskauden lopussa oli 390 756 kappaletta (tilikauden alussa 470 512 kappaletta). Omien osakkeiden määrä vastasi 0,8 prosenttia koko katsauskauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

Yhtiökokouksen 31.1.2017 ja hallituksen päätösten mukaisesti Panostaja Oyj luovutti 15.12.2017 yhtiön johdolle osakepalkkioina yhteensä 36.261 kappaletta osakkeita. Yhtiö luovutti hallituksen jäsenille 15.12.2017 yhteensä 13 333 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna. Panostaja luovutti yhtiökokouksen 1.2.2018 ja hallituksen päätöksen mukaisesti 2.3.2018 yhteensä 10 638 kappaletta, 1.6.2018 yhteensä 10 000 sekä 7.9.2018 9 524 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Osakkuusyhtiö Ecosirin myynti

Panostaja myi omistuksensa Ecosir Groupista. Kotimaisen terveysteknologian sekä kaupunkiratkaisujen vienti ulkomaille kiihtyy entisestään, kun Ecosir Groupin liiketoiminta siirtyy kansainvälisen sijoittajaryhmän pääomistukseen. Ecosir Group Oy:n toimitusjohtaja Mauri Leponen jatkaa yhtiön osakkaana ja toimitusjohtajana. Panostaja kirjaa myynnistä noin 1,4 miljoonan euron myyntivoiton ennen veroja marraskuun 2018 tulokseen.

Granon toimitusjohtaja vaihtuu

Panostaja tiedotti 8.11.2018, että Panostajan sijoituskohteen Granon nykyinen toimitusjohtaja Jaakko Hirvonen on jäämässä eläkkeelle myöhemmin informoitavana ajankohtana. Hän luopuu tuolloin Granon toimitusjohtajan tehtävistä.

Granon hallitus on 10.12.2018 nimittänyt Granon uudeksi toimitusjohtajaksi Mikko Moilasen.

Vähemmistösijoitus Guggu Oy:n osakkeisiin

Panostaja Oyj teki ensimmäisen vähemmistösijoituksensa sijoittamalla Guggu Oy:n osakkeisiin ja aloittaen yrittäjien omistajakumppanina. Guggu on vuonna 2012 perustettu yritys, joka suunnittelee ja valmistaa korkealaatuisia lastenvaatteita ekologisista sekä laadukkaista materiaaleista. Yhtiön tuotteita ovat lasten sisä- ja ulkovaatteet sekä lasten asusteet. Panostajan omistusosuus yhtiöstä on järjestelyn jälkeen 43 %.

MARKKINANÄKYMÄT

Suomen taloudellinen kehitys on ollut kohtuullisen vahvaa, mutta keskeisten kysyntätekijöiden veto on alkanut osin vaimentua eikä talouskasvun pohja ole enää aivan niin laajaa viennin ja investointien kehityksen hidastuessa. Vahvassa syklin vaiheessa olleessa rakentamisessakin on näkyvissä merkkejä suhdannekuvan käännteestä, vaikka vielä aktiviteetti näyttää oleva edelleen korkealla. Myös työvoiman saatavuus on muodostunut ongelmaksi joillain aloilla pidempään jatkuneen hyvän talouskehityksen seurauksena. Eri sijoituskohteiden kysyntätilanteen kehitystä lyhyellä aikavälillä on arvioitu tarkemmin tilikauden 2019 näkymien yhteydessä. Yrityskauppariskien yleinen aktiivisuus on jatkunut katsauskaudella hyvällä tasolla ja uusia kohteita on ollut hyvin tarjolla. Poliittisten jännitteiden ja taloussyörien kypsyessä rahapolitiikan kiristymisen myötä talouden ja toimintaympäristön pitkän aikavälin kehitykseen liittyy entistä enemmän epävarmuutta.

LIIKETOIMINNAN MERKITTÄVIMMÄT LÄHIAJAN RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Riskiennhallinta on osa Panostaja-konsernin johtamis- ja seuranta järjestelmiä. Panostaja pyrkii tunnistamaan ja seuraamaan sijoituskohteidensa liiketoimintaympäristön ja yleisen markkinatilanteen muutoksia, reagoimaan niihin ja hyödyntämään niiden tuomia liiketoimintamahdollisuuksia. Riskiksi luokitellaan sellaiset tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää Panostajan tai sen omistaman sijoituskohteen strategisten tavoitteiden saavuttamisen, tuloksen ja taloudellisen aseman kehityksen tai toiminnan jatkuvuuden, tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seuraamuksia Panostajalle, sen omistajille, sijoituskohteille, henkilöstölle tai muille sidosryhmille. Yksityiskohtaisempi selvitys Panostajan riskienhallintapolitiikasta sekä merkittävimmistä riskeistä on julkaistu vuoden 2017 vuosikertomuksessa. Rahoitusriskeistä on kerrottu tarkemmin tilikauden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Markkinariskit, yleiset: Yleiset markkinariskit liittyvät erityisesti Suomen taloudellisen tilanteen sekä maailmantalouden kehityksen, poliittisten riskien, raaka-aineiden hintamuutosten ja rahoitusmarkkinoiden riskien tuomaan epävarmuuteen sekä näiden mahdollisiin vaikutuksiin sijoituskohteille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Rahoitusmarkkinoiden muutos ja luotonannon tiukentuminen saattaa hidastaa yrityskauppojen toteuttamista ja vaikeuttaa käyttö pääomarahoitukseen saatavuutta.

Markkinariskit, sijoituskohteiden toimialat: Suhdanneodotukset nykyisten sijoituskohteiden toimialoilla ovat voimakkaasti sidoksissa asiakasyritysten näkymiin. Panostajan näkymät eri sijoituskohteissa vaihtelevat hyvistä heikkoihin. Panostaja arvioi sijoituskohteita riskejä säännöllisesti ja tekee päivitetyn riskiarvion pohjalta tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Strategiset riskit: Panostaja edustaa laajalti suomalaista pk-sektoria. Liikevaihto jakautuu yhdeksään eri sijoituskohteeseen, joiden syklisyys vaihtelee. Konsernin liiketoimintarakenne tasaa osittain talouden heilahteluja. Yleiset ja sijoituskohteisiin liittyvät markkinariskit voivat kuitenkin vaikuttaa konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen tästä huolimatta. Arvioitu markkinatilanne otetaan sijoituskohteissa huomioon sopeuttamalla toimintoja ja kustannuksia markkinakysyntään sekä turvaamalla rahoitusasema. Panostaja näkee maailmantalouden muutoksissa myös mahdollisuuksia markkina-aseman parantamiseen esimerkiksi yritysostojen kautta.

Rahoitusriskit: Konserni altistuu toimintansa seurauksena useille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoite on rajata rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen. Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konsernin lainakanta on tällä hetkellä lähes kokonaan vaihtuvakorkoista. Osa sijoituskohteista käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia. Pitkällä aikavälillä Panostaja-konsernin korkosuojausten määrä tai hajautus vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin lainoihin tulee olla riittävällä tasolla markkinatilanne ja -näkemys huomioiden. Konserni toimii pääosin euroalueella ja on siten vain vähäisessä määrin alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille. Luottotappioriskit ovat edelleen merkittävä epävarmuustekijä osalla sijoituskohteista.

Yrityskaupat: Panostaja etsii aktiivisesti pk-yrityksiä ja pyrkii luomaan arvoa sekä orgaanisella kasvulla että yritysostoin sekä oikea-aikaisen luopumisen kautta. Markkinoilla on edelleenkin riittävästi mahdollisuuksia yritysostoihin ja Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin sijoituskohteisiin ja uusia mahdollisia sijoituskohteita kartoitetaan myös aktiivisesti. Luopumisten valmistelua jatketaan osana sijoituskohteiden omistajastrategioita. Yrityskauppoihin liittyviä riskejä hallitaan sijoittamalla tarkasti määriteltujen sijoituskriteereiden mukaisesti, syvällisillä ostettavan kohteen ja kohdemarkkinan selvityksillä sekä tehokkaalla integraatioprosessilla. Panostaja on määritellyt yrityskauppojen valmisteluun ja toteuttamiseen yhtenäisen ohjeistuksen ja yrityskaupprosessin.

Vahinkoriskit: Vahinkoriskejä hallitaan Panostaja-konsernissa vakuutuksilla sekä konserniohjeistuksilla, jotka määrittävät eri osa-alueiden politiikan.

Operatiiviset riskit: Sijoituskohteiden markkinatilanteiden muutokset saattavat johtaa tilanteisiin, joissa yhtiöiden liikevaihto laskee väliaikaisesti merkittävästi alle tavoitellun tason. Riskinä on, että sijoituskohteet eivät onnistu sopeuttamaan toimintaansa riittävän nopeasti muuttuneeseen tilanteeseen, mikä johtaa kannattavuuden merkittävään laskuun. Sijoituskohteet pyrkivät varautumaan kysynnän muutoksiin pitämällä yllä suunnitelmaa toiminnan sopeuttamisesta osana vuosisuunnittelua. Panostaja on myös määritellyt tuloskehityksen palauttamisen toimintamallin, jota sovelletaan tuloskehityksen merkittävässä poikkeamisissa. Myös osana sijoituskohteiden toiminnan kehittämistä toteutettavien kehityshankkeiden läpivientiin liittyy riskejä, jotka voivat toteutuessaan johtaa siihen, että tavoiteltuja hyötyjä ei saavuteta ajallaan. Panostaja on kehittänyt prosessin ja työkalut kehityshankkeiden läpiviemiseksi, joilla muutoksien läpiviemistä pyritään varmistamaan.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2019

Yrityskaupparamarkkinan yleinen aktiivisuus on jatkunut katsauskaudella hyvällä tasolla ja uusia kohteita on ollut hyvin tarjolla. Omistusjärjestelyjen ja kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen tarve pk-yrityksissä säilyy ja oman aktiivisen toiminnan täydentäessä ulkoapäin tulevaa ostokohteiden tarjontaa markkinoilla on riittävästi yritysostomahdollisuuksia. Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin sijoituskohteisiin, mutta myös uusia mahdollisia sijoituskohteita kartoitetaan aktiivisesti. Myös irtaantumisten mahdollisuuksia arvioidaan osana sijoituskohteiden omistajastrategioita.

Eri sijoituskohteiden kysyntätilanteen arvioidaan kehittyvän lyhyellä aikavälillä seuraavasti:

- Selogin, Helakeskuksen, CoreHW:n, KL-Varaosien, Carrotin ja Oscar Softwaren kysyntätilanne säilyy hyvänä
- Granon ja Heatmastersin kysyntätilanne säilyy tyydyttävänä ja Hyggan (ent. Megaklinikka) kysyntätilanne paranee kokonaisuudessa tyydyttävälle tasolle lisenssi liiketoiminnan painoarvon kasvaessa (aikaisemmin heikko)

Panostaja Oyj

Hallitus

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Juha Sarsama, 040 774 2099

Panostaja Oyj

Juha Sarsama

toimitusjohtaja

Kaikki tässä osavuosisikaustiedotteessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat Panostajan ja sijoituskohteiden johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden tilasta ja kehittymisestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu noudattaen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita IAS-34 standardin mukaisesti.

Tilinpäätöstiedotteen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

TULOSLASKELMA

1000 euroa	3 kk	3 kk	12 kk	12 kk
	8/18- 10/18	8/17- 10/17	11/17- 10/18	11/16- 10/17
Liikevaihto	56 559	46 382	199 652	150 718
Liiketoiminnan muut tuotot	140	527	2 862	985
Kulut yhteensä	56 494	46 071	197 216	148 794
Poistot ja arvonalentumiset	5 632	2 466	12 650	7 255
Liiketulos	204	838	5 298	2 909
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 115	-752	-2 957	-1 984
Osuus osakkuusyhtiön tuloksista	63	113	350	278
Tulos ennen veroja	-847	199	2 691	1 203
Tuloverot	-762	2 314	-2 086	2 240
Tulos jatkuvista liiketoiminnoista	-1 609	2 513	605	3 443
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	0	2 016	26 511	5 057
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0	783	0	-1 646
Tilikauden tulos	-1 609	5 312	27 116	6 853
Jakautuminen				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-2 652	3 547	24 069	2 137
Määräysvallattomille	1 043	1 765	3 046	4 717
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimentamaton	-0,051	0,014	-0,047	-0,031
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimennettu	-0,051	0,014	-0,047	-0,031
Tulos/osake myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,000	0,054	0,509	0,066
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista, € laimennettu	0,000	0,054	0,507	0,066
Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	-0,051	0,068	0,462	0,035

Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimennettu	-0,051	0,068	0,461	0,035
LAAJA TULOSLASKELMA				
Laajan tuloslaskelman erät	-1 609	5 312	27 116	6 853
Muuntoerot	-190	-20	-190	-20
Kauden laaja tuloslaskelma	-1 799	5 292	26 926	6 833
Jakautuminen				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-2 842	3 527	23 879	2 117
Määräysvallattomille	1 043	1 765	3 046	4 717

TASE**1000 euroa****31.10.2018****31.10.2017****VARAT****Pitkäaikaiset varat**

Liikearvo	94 838	94 714
Muut aineettomat hyödykkeet	16 569	13 485
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	17 525	23 234
Osuudet osakkuusyhtiöissä	1 140	4 037
Laskennalliset verosaamiset	6 453	11 328
Muut pitkäaikaiset varat	8 525	6 772
Pitkäaikaiset varat yhteensä	145 049	153 571

Lyhytaikaiset varat

Vaihto-omaisuus	9 474	12 698
Myyntisaamiset ja muut saamiset	34 782	38 417

Käypään arvoon tulosvaik. kirjattavat rahoitusvarat	11 000	0
Rahavarat	8 348	19 466
Lyhytaikaiset varat yhteensä	63 605	70 582
VARAT YHTEENSÄ	208 656	224 154
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	5 569	5 569
Ylikurssirahasto	4 646	4 646
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	13 393	13 325
Muuntoero	-292	-157
Kertyneet voittovarot	29 500	7 546
Yhteensä	52 816	30 928
Määräysvallattomien osuus	31 342	33 522
Oma pääoma yhteensä	84 158	64 451
Velat		
Laskennallinen verovelka	5 655	4 621
Pitkäaikaiset velat	63 831	94 034
Lyhytaikaiset velat	55 012	61 047
Velat yhteensä	124 498	159 703
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	208 656	224 154

RAHAVIRTALASKELMA

	31.10.2018	31.10.2017
Tilikauden tulos ennen vähemmistöosuutta	27 116	6 853
Oikaisut:		
Poistot	12 650	9 969
Rahoitustuotot ja -kulut	2 957	2 250
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-350	-278
Verot	2 086	-969
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-718	-102
Muut tuotot ja kulut joihin ei liity maksua	-27 606	2 022
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	16 135	19 746
Käyttöpääoman muutos		
Korottomien saamisten muutos	1 866	-5 575
Korottomien velkojen muutos	-6 877	8 570
Vaihto-omaisuuden muutos	261	-1 288
Käyttöpääoman muutos	-4 750	1 707
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	11 384	21 453
Rahoituserät ja verot:		
Maksetut korot	-2 882	-2 432
Saadut korot	207	70
Maksetut verot	-495	-3 465
Rahoituserät ja verot	-3 171	-5 827
Liiketoiminnan nettorahavirta	8 214	15 626
Investoinnit		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-6 473	-10 823
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynti	2 897	739
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-17 001	-28 137
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	39 397	2 351
Osakkuusyhtiöiden hankinta	0	0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen hankinnat ja myynnit	0	0
Muiden osakkeiden myynnin luovutusvoitot	70	14
Myönnettyt lainasaamiset ja takaisinmaksut	-3 080	341

Investointien nettorahavirta	15 808	-35 516
Rahoitus		
Osakeanti	3 186	3 090
Hybridilaina		-7 500
Lainojen nostot	10 492	39 987
Lainojen takaisinmaksut	-34 023	-16 259
Omien osakkeiden luovutus	69	61
Maksetut osingot	-3 854	-6 595
Rahoituksen nettorahavirta	-24 130	12 785
Rahavarojen muutos	-108	-7 105
Rahavarat kauden alussa	19 466	26 573
Valuuttakurssien vaikutus	-10	-2
Rahavarat kauden lopussa	19 348	19 466

OMA PÄÄOMA

1000 euroa	Osake- pääoma	Yli- kurs- sira- hasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muun- toerot	Voit- tovarat	Muut rahas- tot	Määräys- vallattomi- en osuus	Yhteen- sä
Oma pääoma	5 569	4 646	13 260	-124	9 277	7 390	31 127	71 145

1.11.2016

Tilikauden voitto					2 136		4 717	6 853
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					2 136		4 717	6 853
Osingon jako					-2 081			-2 081

Osingon jako määräysvallattomille							- 4 188	-4 188
Pääoman palautus							-558	-558
Oman pääoman ehtoisen lainan korko ja takaisinmaksu				-841	-7 390			-8 231
Omien osakkeiden myynti	65							65
Palkitsemisjärjestelmä				15				15
Muuntoerot			-33	13				-20
Muut muutokset				179				179
Tytäryritysten hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus							1 399	1 399
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka ovat johtaneet määräysvallan menettämiseen							602	602
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka eivät ole johtaneet määräysvallan menettämiseen				416			1 835	2 251
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat				-1 569			-1 412	-2 981
Muut oman pääoman muutokset yhteensä	65	-33	-3 868	-7 390			-2 322	-13 548
31.10.2017	5 569	4 646	13 325	-157	7 546	0	33 522	64 451
Oma pääoma	5 569	4 646	13 325	-157	7 546	0	33 523	64 451
1.11.2017								
Tilikauden voitto					24 069		3 046	27 116
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					24 069		3 046	27 116
Osakeanti								
Osingon jako					-2 084			-2 084
Osingon							-1 785	-1 785

jako määräysvallattomille

Pääomanpalautus

Oman pääoman ehtoisen laina
korko

Omien osakkeiden luovutus	68						68
Palkitsemisjärjestelmä				11			11
Muuntoerot		-135	-55				-190
Muut muutokset				356			356
Tytäryritysten hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus						3 179	3 179
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka ovat johtaneet määräysvallan menettämiseen						-5 829	-5 829
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat				-341		-792	-1 133
Muut oman pääoman muutokset yhteensä	68	-135	-2 115			-5 227	-7 409
Oma pääoma							
31.10.2018	5 569	4 646	13 393	-292	29 501	0	31 341 84 159

TUNNUSLUVUT

	31.10.2018	31.10.2017
Liikevoitto, milj. euroa	5,3	2,9
Oma pääoma per osake, €	1,01	0,59
Tulos /osake, laimentamaton, €	0,46	0,03
Tulos /osake, laimennettu, €	0,46	0,03
Osakemäärä tilikaudella ulkona olevat keskimäärin, 1 000 kpl	52 125	52 082
Osakemäärä tilikauden lopussa, 1 000 kpl	52 533	52 533
Osakemäärä, 1 000 kpl, keskimäärin laimennettuna	52 141	52 118
Oman pääoman tuotto, %	36,5 %	10,1 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	18,6 %	4,9 %
Bruttoinvestoinnit Pysyviin vastaaviin, milj. euroa	23,5	39,0
% liikevaihdosta	11,8 %	25,8 %
Korolliset velat, milj. euroa	82,5	111,6
Korolliset nettovelat, milj. euroa	58,1	88,6
Omavaraisuusaste, %	40,4	28,8
Henkilöstö keskimäärin	1 927	1 622

Taloudelliset tunnusluvut antavat tiiviin kuvauksen yhtiön liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta asemasta. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilikauden 2017 tilinpäätöksessä. Termejä "Liiketulos" ja "Liikevoitto" käytetään tarkoittamaan samaa asiaa. Korollisten velkojen ja korollisten nettovelkojen täsmäytyslaskelmat on esitetty tämän tiedotteen lopussa.

HANKITUT LIKETOIMINNOT**Hankintamenolaskelma Oscar Software**

Panostaja Oyj tiedotti 8.5.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen toiminnanohjausjärjestelmiä ja taloushallinnon palveluita tarjoavan Oscar Software Group Oy:n osakekannan ostosta. Kaupan jälkeen Panostaja omistaa 55 % järjestelyssä muodostuvasta kokonaisuudesta.

Yhtiön koko osakekannan (100 %) arvo on 9,1 miljoonaa euroa. Hankintamenolaskelman perusteella hankittujen nettovarojen käypä arvo on 2,0 milj. euroa, jolloin liikearvoksi muodostui 7,1 milj. euroa. Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot 2,1 milj. euroa liittyivät asiakassuhteisiin sekä teknologiaan. Oscar Softwaren luvut on yhdistelty Panostaja –konserniin 1.5.2018 alkaen.

Hankintamenolaskelma M€

Maksettu vastike	9,1
Ehdollinen vastike	0,0
Luovutettu vastike yhteensä	9,1
Hankitut varat ja vastattavaksi otetut velat	
Pysyvät vastaavat	0,6
Asiakassuhteet ja teknologia	2,1
Koneet ja kalusto	0,1
Vaihto-omaisuus	0,0
Lyhytaikaiset saamiset	1,5
Rahat ja pankkisaamiset	0,9
Vastaavaa yhteensä	5,2
Pitkäaikaiset velat	0,3
Lyhytaikaiset velat	2,5
Laskennalliset verovelat	0,4
Vastattavaa yhteensä	3,2
Nettovarat	2,0
Goodwill	7,1

Hankintamenolaskelma Carrot

Panostaja Oyj tiedotti 20.4.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen henkilöstövuokraus-, rekrytointi- ja ulkoistuspalveluita tarjoavan Carrot Palvelut Oy:n osakekannan ostosta. Kaupan jälkeen Panostaja omistaa 63 % järjestelyssä muodostuvasta kokonaisuudesta.

Yhtiön koko osakekannan (100 %) arvo on 6,55 miljoonaa euroa. Hankintamenolaskelman perusteella hankittujen nettovarojen käypä arvo on -1,3 milj. euroa, jolloin liikearvoksi muodostui 7,9 milj. euroa.

Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot 1,3 milj. euroa liittyivät asiakassuhteisiin. Carrotin tase on yhdistelty Panostaja –konserniin 30.4.2018 lähtien ja tulos 1.5.2018 alkaen.

Hankintamenolaskelma M€

Maksettu vastike	6,6
Ehdollinen vastike	0,0
Luovutettu vastike yhteensä	6,6
Hankitut varat ja vastattavaksi otetut velat	
Pysyvät vastaavat	0,0
Asiakassuhteet	1,3
Koneet ja kalusto	0,1
Vaihto-omaisuus	0,0
Lyhytaikaiset saamiset	3,4
Rahat ja pankkisaamiset	0,6
Vastaavaa yhteensä	5,4
Pitkäaikaiset velat	0,9
Lyhytaikaiset velat	5,5
Laskennalliset verovelat	0,3
Vastattavaa yhteensä	6,7
Nettovarot	-1,3
Goodwill	7,9

**KONSERNIN KEHITYS
NELJÄNNESVUOSITTAIN
M €**

	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17
Liikevaihto	56,6	52,3	45,9	44,9	46,4	34,5	36,2	33,7
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,6	0,5	1,7	0,5	0,2	0,1	0,2
Kulut yhteensä	56,5	51,4	44,4	44,9	46,1	33,1	34,8	34,8
Poistot ja arvonalentumiset	5,6	2,5	2,3	2,2	2,5	1,9	1,5	1,4
Liikevoitto	0,2	1,4	1,9	1,7	0,8	1,6	1,5	-1,0
Rahoituserät	-1,1	-0,7	-0,6	-0,6	-0,8	-0,4	-0,4	-0,4
Osuus osak.yht. tuloksesta	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	-0,8	0,8	1,6	1,2	0,2	1,3	1,1	-1,4
Verot	-0,8	-0,3	-0,5	-0,5	2,3	-0,2	0,1	0,0
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista	-1,6	0,5	1,1	0,6	2,5	1,1	1,2	-1,3
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	0,0	0,0	0,0	26,5	2,0	0,8	1,0	1,2
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	-2,1	-0,4
Tilikauden voitto	-1,6	0,5	1,1	27,2	5,3	1,8	0,2	-0,5
Määräysvallattomien osuus	1,0	0,5	0,9	0,6	1,8	1,0	1,6	0,3
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus	-2,7	0,0	0,2	26,5	3,5	0,8	-1,4	-0,8

ANNETUT VAKUUDET

	31.10.2018	31.10.2017
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	93 455	82 642
Annetut pantit	130 373	137 159
Muut vastuut	7 307	18 495

Muut vuokrasopimukset		
Yhden vuoden kuluessa	11 685	10 246
Yli vuoden mutta enintään viiden vuoden kuluttua	23 141	22 215
Yli viiden vuoden kuluttua	1 748	2 651
Yhteensä	36 575	35 112

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Panostaja-konsernin segmentointi perustuu enemmistöomistuksessa oleviin sijoituskohteisiin, jotka tuottavat keskenään erilaisia tuotteita ja palveluja. Panostajan enemmistöomistuksessa olevat sijoituskohteet muodostavat yhtiön liiketoimintasegmentit joiden lisäksi on Muut-segmentti, jossa raportoidaan konsernin emoyhtiö mukaan lukien osakkuusyhtiöt ja kohdistamattomat erät.

LIKEVAIHTO	11/17-10/18	11/16-10/17
1000 euroa		
Grano	136 582	105 345
KL-Varaosat	14 424	13 540
Selog	9 435	10 764
Helakeskus	8 153	8 912
Hygga	5 395	5 964
Heatmasters	4 832	5 300
CoreHW	3 653	994
Carrot	12 956	0
Oscar Software	4 423	0
Muut	0	0
Eliminoinnit	-202	-100
Konserni yhteensä	199 652	150 718

LIIKETULOS

1000 euroa	11/17-10/18	11/16-10/17
Grano	8 412	6 299
KL-Varaosat	1 201	1 045
Selog	811	805
Helakeskus	-2 742	546
Hygga	-177	-1 644
Heatmasters	232	-202
CoreHW	-640	25
Carrot	-115	0
Oscar Software	69	0
Muut	-1 753	-3 964
Konserni yhteensä	5 298	2 909

POISTOT

1000 euroa	11/17-10/18	11/16-10/17
Grano	-8 156	-5 916
KL-Varaosat	-68	-100
Selog	-41	-200
Helakeskus	-3 018	-73
Hygga	-421	-640
Heatmasters	-172	-220
CoreHW	-269	-34
Carrot	-197	0
Oscar Software	-239	0
Muut	-69	-72
Konserni yhteensä	-12 650	-7 255

KOROLLISET NETTOVELAT

1000 euroa

	31.10.2018	31.10.2017
Grano	59 110	55 830
KL-Varaosat	-260	572
Selog	947	-43
Helakeskus	4 851	5 534
Hygga	6 102	5 854
Heatmasters	431	868
CoreHW	3 537	2 296
Carrot	4 125	0
Oscar Software	5 145	0
Emoyhtiö	-26 053	7 769
Muut	117	9 944
Konserni yhteensä	58 053	88 623

Myytyjen ja lopetettujen toimintojen korolliset nettovelat on vertailukaudella esitetty rivillä Muut.

SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIKEVAIHTO M €

	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17
Grano	35,7	32,1	34,8	34,0	33,6	23,1	25,4	23,3
KL-Varaosat	3,8	3,7	3,5	3,4	3,6	3,5	3,2	3,2
Selog	2,6	2,5	2,4	1,9	2,8	2,9	2,4	2,6
Helakeskus	2,1	1,9	2,2	1,9	2,3	2,2	2,4	2,1
Hygga	1,3	1,3	1,3	1,4	1,3	1,6	1,6	1,4
Heatmasters	1,3	1,3	1,1	1,0	1,8	1,3	1,3	0,9
CoreHW	1,1	0,7	0,5	1,3	1,0	0,0	0,0	0,0
Carrot	6,3	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oscar Software	2,3	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Konserni yhteensä	56,6	52,3	45,9	44,9	46,4	34,5	36,2	33,7

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKETULOS M €**

	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18	Q4/17	Q3/17	Q2/17	Q1/17
Grano	2,6	1,8	2,9	1,1	1,9	1,4	2,4	0,6
KL-Varaosat	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2
Selog	0,4	0,2	0,2	0,0	0,3	0,3	0,1	0,1
Helakeskus	-2,9	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,0
Hygga	0,0	0,1	0,0	-0,2	-0,2	0,0	-0,6	-0,8
Heatmasters	0,2	0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,3
CoreHW	0,0	-0,1	-0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Carrot	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oscar Software	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	-0,5	-1,0	-0,8	0,6	-1,7	-0,7	-0,8	-0,8
Konserni yhteensä	0,2	1,4	1,9	1,7	0,8	1,6	1,5	-1,0

**Tunnuslukujen täsmäytyslaskelma – korolliset
velat ja korolliset nettovelat
M€**

	31.10.2018	31.10.2017
Velat yhteensä	124,5	159,7
Korottomat velat	42,0	48,1
Korolliset velat	82,5	111,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	34,8	30,0
Korottomat saamiset	29,7	25,7
Korolliset saamiset	5,1	4,3
Korolliset velat	82,5	111,6
Korolliset saamiset	5,1	3,5
Rahavarat	19,3	19,5
Korolliset nettovelat	58,1	88,6

Käyttöön otettavat uudet standardit:**IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista**

Panostaja soveltaa standardia 1.11.2018 alkaen. Uusi standardi sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja korvaa nykyiset IAS 18- ja IAS 11 -standardit. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tietyssä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Konserni on tilikauden 2018 aikana tehnyt IFRS 15 vaikutusanalyysin. Analyysin perusteella standardilla tulee olemaan merkitystä laskentaperiaatteiden kannalta, mutta olennaisia muutoksia raportoituihin lukuihin ei ole tunnistettu, sillä liikevaihdon päätyypit eivät ole merkittävästi muutosten piirissä. Panostaja tulee soveltamaan siirtymäsäännösten vaihtoehtoa, jossa vertailukausia ei oikaista soveltamisen aloittamisajankohtana ja kertynyt vaikutus kirjataan soveltamisen ajankohtana 1.11.2018.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

Panostaja soveltaa standardia 1.11.2018 alkaen. Uusi standardi korvaa nykyisen IAS 39 standardin. IFRS 9 muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin. Tilikauden 2018 aikana konserni on arvioinut IFRS 9:n vaikutukset raportoitaviin lukuihin. IFRS 9:n käyttöönoton ainoa vaikutus tulee odotettujen luottotappioiden mallin soveltamisesta arvioitaessa epävarmoihin saataviin liittyvää arvonalentumista ja standardimuutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Luottotappioiden arvonalentumisvaraus oikaistaan tilikauden 2019 alussa kertyneisiin voittovaroihin arviolta noin 0,3 milj. euroa. Vertailukauden muita lukuja ei oikaista.

Panostaja on sijoitusyhtiö, joka kehittää aktiivisena omistajana suomalaisia kasvuyrityksiä. Yhtiön tavoitteena on olla halutuin kumppani liiketoimintansa myyville yrittäjille, parhaille johtajille sekä sijoittajille. Panostaja kasvattaa yhdessä kumppaniensa kanssa konsernin omistaja-arvoa ja luo suomalaisia menestystarinoita.

Panostajalla on yhdeksän enemmistöomistuksessa olevaa sijoituskohdetta. Grano Oy on Suomen monipuolisin sisältöpalvelujen osaaaja. Heatmasters Group tarjoaa metallien lämpökäsittelypalveluja Suomessa ja kansainvälisesti sekä valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa. KL-Varaosat Oy on Mercedes Benz-, BMW- ja Volvo-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuoja, tukkukauppa ja jälleenmyyjä. Hygga Oy on terveydenhuoltopalveluita sekä terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmää tarjoava yritys. Suomen Helakeskus Oy on kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa. Selog Oy on sisäkattomateriaalien erikoisliike ja tukkukauppa. CoreHW tarjoaa korkean lisäarvon RF IC -suunnittelupalveluita. Carrot tarjoaa henkilöstövuokraus-, rekrytointi- ja ulkoistuspalveluita. Oscar Software tarjoaa toiminnanohjausjärjestelmiä sekä taloushallinnon palveluita.